

ОЦІНКА ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧАМИ ОНП 032 ІСТОРІЯ



ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	3
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	4
СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА СТРУКТУРА ОПИТАНИХ	5
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	6
ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	14
ПЕРЕВАГИ ОНП	28
НЕДОЛІКИ ОНП	30
ПРОПОЗИЦІЇ СТЕЙКХОЛДЕРІВ	31
РЕКОМЕНДАЦІЇ	33





ГЕНЕРАЛЬНА СУКУПНІСТЬ:
здобувачі освіти (аспірантура)
історичного факультету ОНП
Історія



**ТЕРМІН ПРОВЕДЕННЯ
ДОСЛІДЖЕННЯ:** березень 2021



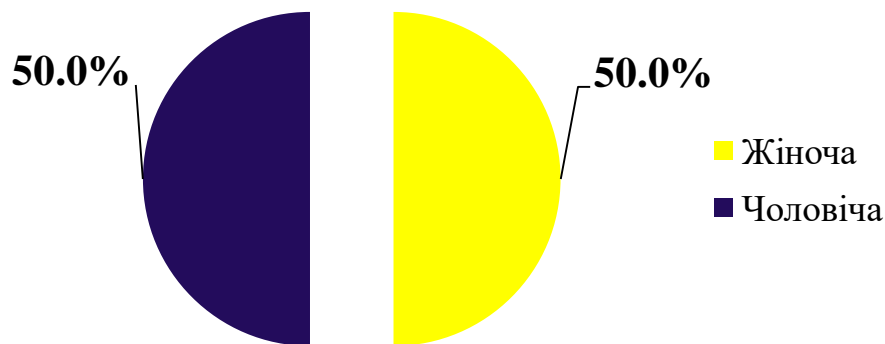
ТИП ВИБІРКИ: вибірка
основного масиву (60% опитаних)



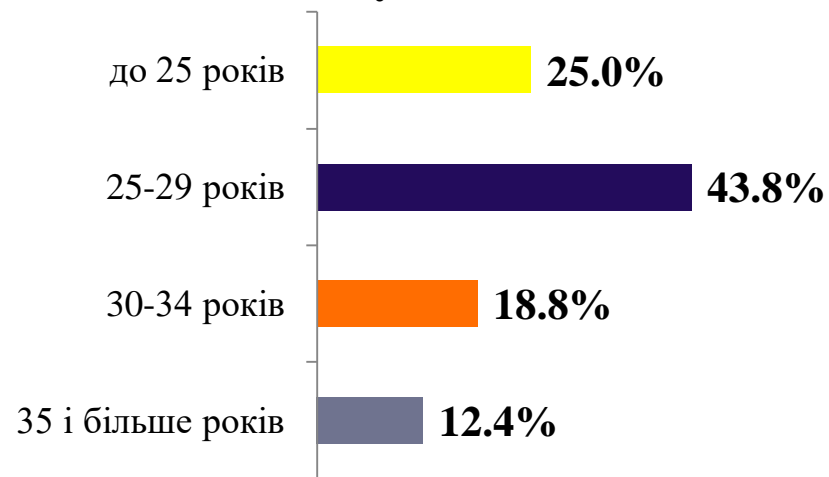
МЕТОД СБОРУ ДАНИХ:
опитування по заданій
формалізованій анкеті (Google
form)

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА СТРУКТУРА ОПИТАНИХ

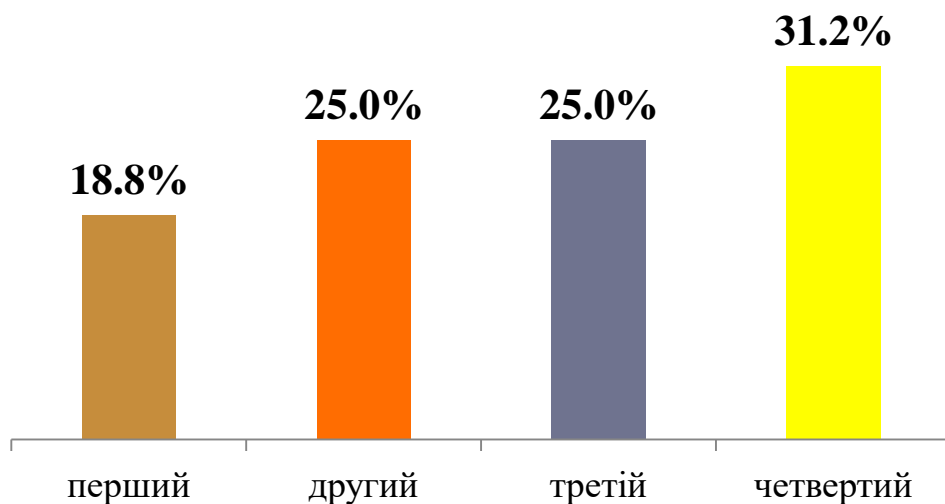
Стать здобувачів, %



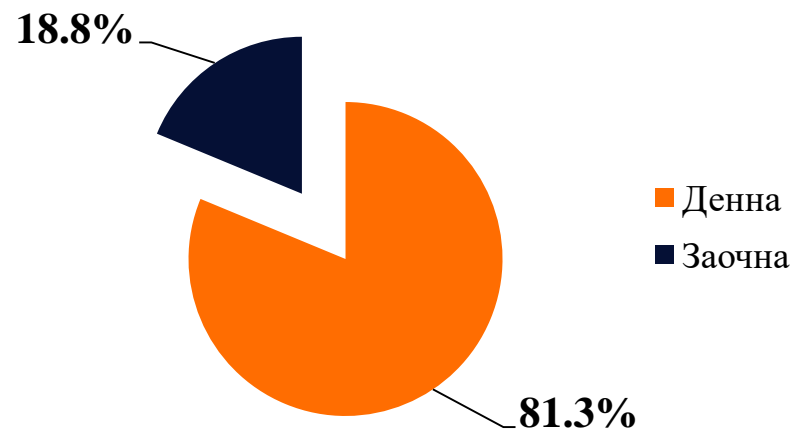
Вік здобувачів, %



Рік навчання здобувачів, %



Форма навчання здобувачів, %



ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Загалом здобувачі ОНП позитивно оцінюють освітній процес у ЗНУ.

Усі респонденти погодились, що освітнє середовище ЗНУ є безпечним для їхнього життя та здоров'я. 93,7% опитаних ознайомлені зі своїми правами та обов'язками.

93,7% опитаних погодились (* тут і далі поєднано позиції «повністю згоден» і «згоден») з тим, що ЗНУ надає належну організаційну та консультативну підтримку в процесі навчання щодо забезпечення взаємодії з науковим керівником, викладачами, відділом аспірантури та докторантури, іншими підрозділами. 75,0% респондентів вважають, що ЗНУ надає їм належну інформаційну підтримку (щодо своєчасного та повного інформування про різні аспекти навчання та позанавчальної діяльності). 77,5% здобувачів згодні з тим, що ЗНУ надає належну соціальну підтримку (проживання в гуртожитку, відпочинок у СОР «Славутич», соціальна допомога, робота студентської профспілки, робота спортивних секцій тощо). 75,0% учасників анкетування указали, що в ЗНУ створені максимально комфортні умови для навчання здобувачів із особливими потребами.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Про те, що їм відомі правила та процедури вирішення конфліктів між здобувачем та викладачем і те, що вони ознайомлені з політикою ЗНУ щодо вирішення конфліктних ситуацій, включаючи сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію, зазначили 81,2% опитаних. 87,5% респонденти вважають, що керівництво ЗНУ є відкритим для спілкування в цілому та щодо вирішення конфліктних ситуацій.

Про порядок та процедуру перегляду результатів оцінювання, або ж апеляції знають 100,0% опитаних. Про те, що за потреби вони можуть отримати психологічну підтримку (консультацію психолога), зазначили 87,5% учасників анкетування.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Досить високо оцінюють респонденти і роль органів самоврядування здобувачів, так, наприклад, усі опитані указали, що органи студентського самоврядування (Рада молодих вчених та НТСАД) мають можливість впливати на зміни в освітньому процесі, а їхня думка ураховується керівництвом ЗНУ при ухваленні рішень щодо підвищення якості освіти. Також учасники анкетування погодилися з тим, що органи самоврядування здобувачів мають можливість організовувати позанавчальну діяльність та наукові заходи.

Під час навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із COVID-19, здобувачі ОНП отримували інформацію про освітній процес в більшій мірі від відділу аспірантури та докторантури та викладачів кафедр (по 22,9%); наукового керівника (20,8%), з сайту ЗНУ (16,7%); інших здобувачів (12,5%) та інших джерел – 4,2%.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У відповідь на питання про вибір режиму навчання для кращого засвоєння компетентностей на ОНП, 50,0% опитаних обрали очний режим в межах ЗНУ, 31,2% – змішаний режим та 18,8% – дистанційний. 100,0% указали, що під час переходу у режим дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із COVID-19, викладачами ОНП постійно проводилися заняття у режимі відеозв'язку.

Серед проблем, що виникають під час дистанційного навчання в межах ОНП респонденти відзначили: збільшення кількості завдань та самостійної роботи в межах окремих дисциплін (23,4%); проблеми з організацією часу для виконання поточних завдань із різних дисциплін (19,0%); відсутність достатніх технічних можливостей (19,0%); погіршення мотивації до навчання з їхнього боку (9,5%); відсутність достатніх технічних можливостей у викладачів (9,5 %). 9,5% зазначили, що проблем не виникало.

Про те, що вони раніше брали участь в опитуваннях щодо якості освітньої програми та освітнього процесу указали 72,3% респондентів. Усі респонденти проходили опитування дистанційно (у електронній формі). 77,8% вважають, що результати опитування урахувалися для вдосконалення організації освітнього процесу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

100,0% здобувачів указали, що від них вимагається дотримання правил академічної доброчесності, 87,5% опитаних зазначили, що вони обізнані про заходи реагування на порушення правил академічної доброчесності, 93,7% здобувачів погодилися з тим, що їхні роботи перевіряються з використанням програм для виявлення плагіату, та з тим, що їм повідомляють результати перевірки робіт.

Усі учасники дослідження відмітили, що в університеті проводяться тематичні заходи для здобувачів та викладачів із питань дотримання правил академічної доброчесності (**поєднано позиції «так» і «частково»*).

62,5% респондентів указали, що їм не відомі випадки реагування в університеті на порушення правил академічної доброчесності.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

62,5% респондентів указали, що залучались до реалізації наукових проєктів кафедр, факультету спільно із викладачами на освітньо-науковій програмі, частково залучалися 25,0% здобувачів, решта – не залучалися. У закордонних наукових заходах, програмах міжнародної академічної мобільності брали участь 18,7% опитаних, частково брали участь 68,8% респондентів, решта – не брали участь.

43,8% указали, що ЗНУ надавав їм допомогу (організаційну, методичну, консультативну) при підготовці до участі у закордонних наукових заходах та програмах міжнародної академічної мобільності, ще 18,7% указали, що така допомога надавалась частково.

75,0% здобувачів зазначили, що дисципліни освітньо-наукової програми відповідають їх особистим науковим інтересам. Усі мали можливість самостійно обрати наукового керівника.

75,0% опитаних відзначили, що їхні наукові інтереси відповідають науковим інтересам наукового керівника (він/вона має публікації за тематикою дисертації здобувача).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Про те, що ЗНУ надає достатні можливості для здійснення дослідницької діяльності за темою дисертації зазначили 93,7% опитаних. 100,0% здобувачів указали, що ЗНУ забезпечує можливості для апробації результатів досліджень на конференціях, семінарах кафедри, PhD-колоквіумах, фахових виданнях (**поєднано позиції «так» і «частково»*).

87,5% респондентів задоволені викладанням дисципліни, що зорієнтовані на підвищення рівня мовних компетентностей, решта – задоволені частково.

68,8% опитаних задоволені результатами вивчення дисциплін щодо розвитку компетентностей для участі у проєктній та грантовій діяльності, 31,2% – задоволені частково.

75,0% респондентів задоволені викладанням дисциплін циклу професійної підготовки, 12,5% – задоволені частково, решта 12,5% опитаних не задоволені.

100,0% опитаних задоволені вивченням дисциплін, які забезпечують підготовку до викладацької діяльності (**поєднано позиції «так» і «частково»*).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

БЛОК 1. ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними перевагами освітньої програми здобувачі назвали: *ОНП дозволяє здобути численні практичні навички, необхідні досліднику та молодому вченому. При цьому, приділена увага розвитку soft skills навичок; спрямованість ОНП на покращення дослідницьких навичок здобувачів під час підготовки; наближення до стандартів світової наукової спільноти; сильна мовна підготовка; широкі можливості для наукової діяльності та інформативність предметів, пов'язаних з історичним профілем; ОНП не містить зайвих дисциплін, а тільки необхідні для проведення наукового дослідження (*відкрите питання).*

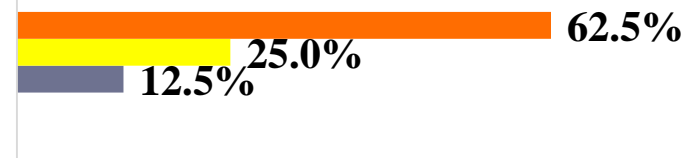
При визначенні недоліків освітньої програми, частина респондентів указали, що їх немає, відсутні або складно визначити, однак було вказано і на такі: *більше дисциплін потрібно по профілю; мало часу приділено дисципліні «Академічне письмо»; можна покращити баланс між дисциплінами загального циклу та безпосередньо історичними дисциплінами (*відкрите питання).*

Серед побажань щодо покращення освітньої програми, учасники анкетування указали, що вони хотіли: *збалансувати порядок вивчення дисциплін, безпосередньо історичні дисципліни трохи раніше за розкладом, прикладні практичні (дослідницька діяльність) також у перші семестри; приділяти більшу увагу інформуванню аспірантів про міжнародні грантові можливості та програми академічної мобільності; більше дисциплін потрібно по профілю; більше практичних кейсів, менше загальної теорії, більш чуйний підхід до диференціації аспірантів за спеціальностями та віковим цензом (*відкрите питання).*

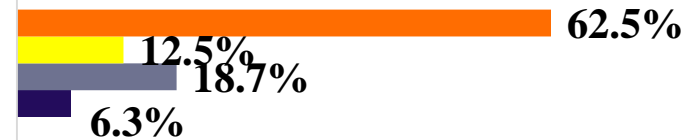
ОЦІНКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Оцініть, будь-ласка, наступні твердження, використовуючи шкалу від 1 до 5 (де 1 – повністю не згоден, 5 – повністю згоден)
(у % до опитаних респондентів)

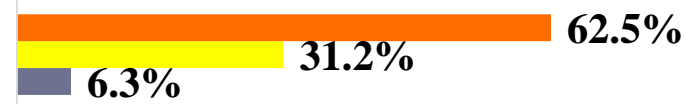
ЗНУ надає належну соціальну підтримку (проживання в гуртожитку, відпочинок у СОТ «Славутич», соціальна допомога, культурні заходи профспілки, робота спортивних секцій тощо)



ЗНУ надає належну інформаційну підтримку щодо своєчасного та повного інформування про різні аспекти навчання, наукової та позанавчальної діяльності



ЗНУ надає належну організаційну та консультативну підтримку в процесі навчання щодо забезпечення взаємодії з науковим керівником, викладачами, відділом аспірантури і докторантури та іншими підрозділами



Я вважаю безпечним для мого життя та здоров'я освітнє середовище ЗНУ



Я ознайомлений(-на) з моїми правами та обов'язками



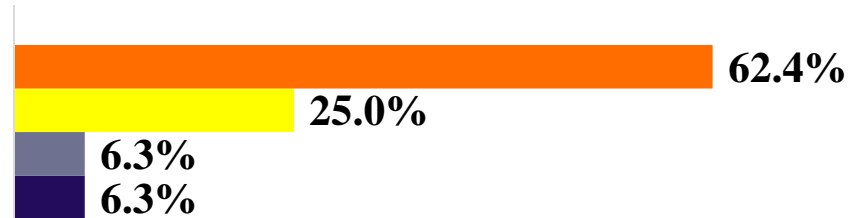
■ 5 Повністю згоден (а) ■ 4 Згоден (а) ■ 3 Частково згоден, частково ні ■ 2 Не згоден (а) ■ 1 Повністю не згоден (а)

Оцініть, будь-ласка, наступні твердження, використовуючи шкалу від 1 до 5 (де 1 – повністю не згоден, 5 – повністю згоден)
(у % до опитаних респондентів)

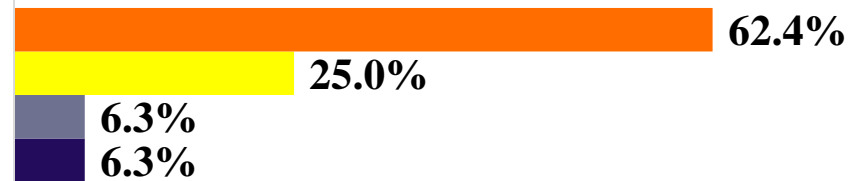


Оцініть, будь-ласка, наступні твердження, використовуючи шкалу від 1 до 5 (де 1 – повністю не згоден, 5 – повністю згоден)
(у % до опитаних респондентів)

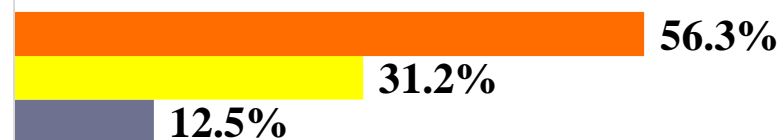
Органи самоврядування здобувачів (Рада молодих вчених та НТСАД) мають можливість організувати позанавчальну діяльність та наукові заходи для здобувачів



Органи самоврядування здобувачів (Рада молодих вчених та НТСАД) мають можливість впливати на зміни в освітньо-науковому процесі; їх думка враховується керівництвом ЗНУ при ухваленні рішень щодо підвищення якості освіти

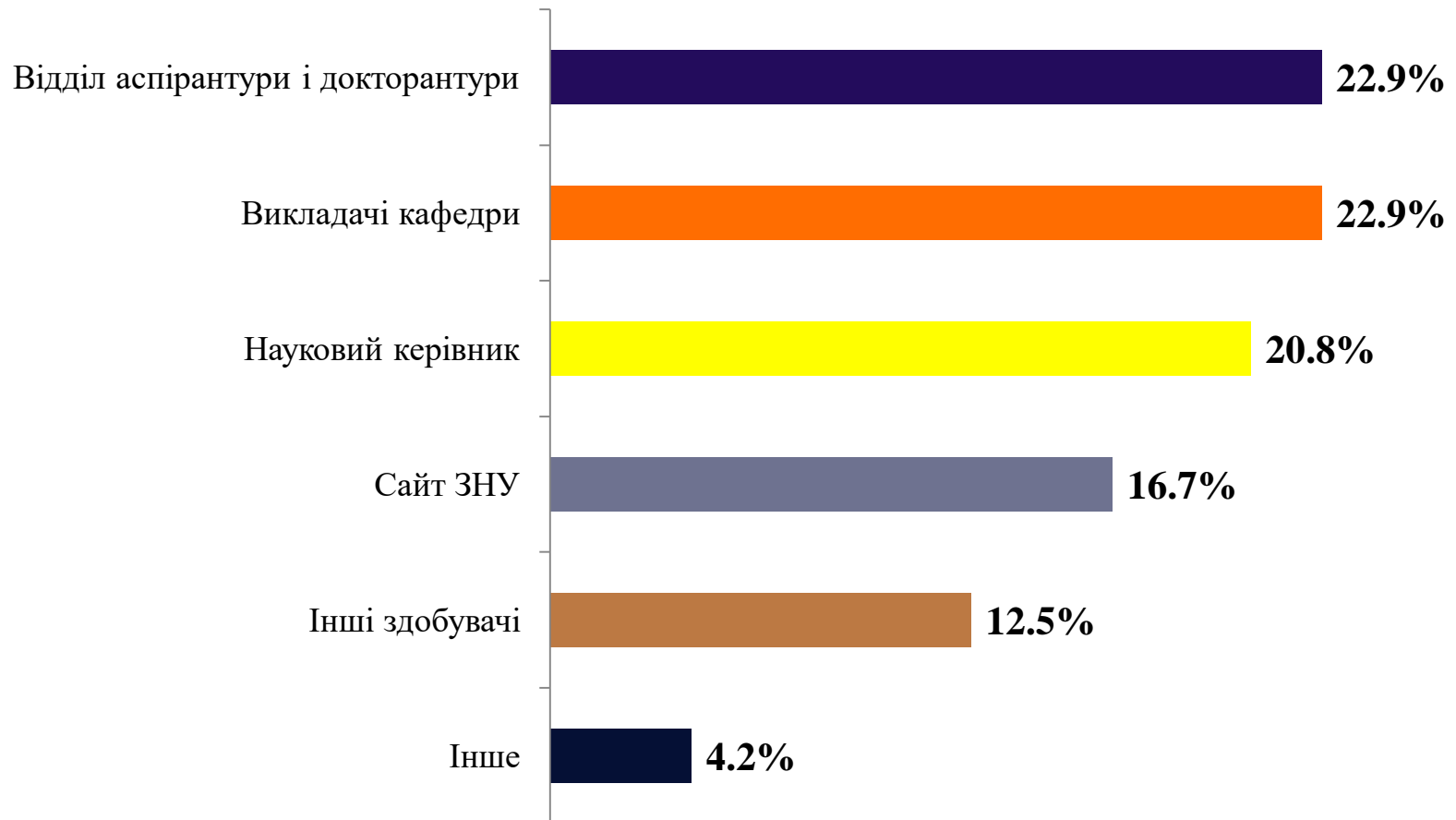


За потреби я можу отримати психологічну підтримку (консультацію психолога)



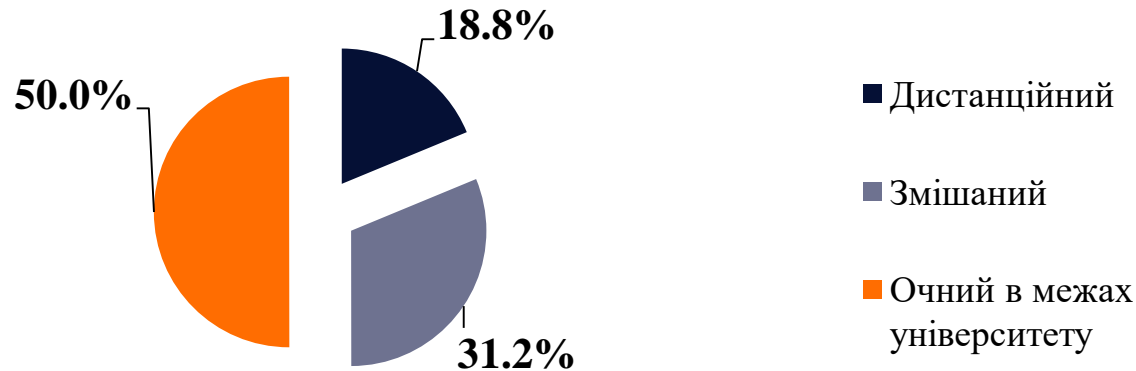
■ 5 Повністю згоден (а)
 ■ 4 Згоден (а)
 ■ 3 Частково згоден (а), частково ні
 ■ 2 Не згоден (а)
 ■ 1 Повністю не згоден (а)

Від кого в більшій мірі Ви отримували інформацію про освітній процес під час навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із COVID-19
(у % до опитаних респондентів)



Який режим навчання, на Вашу думку, краще сприяє Вашій професійній підготовці?

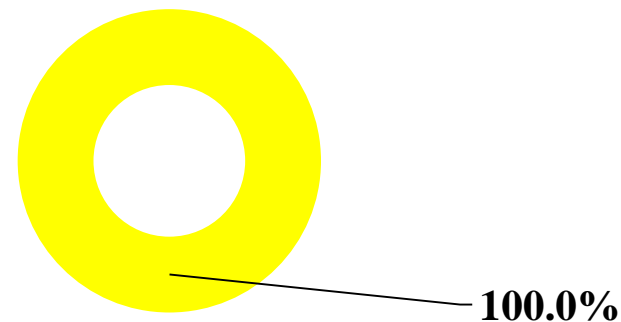
(у % до опитаних респондентів)



Укажіть, будь ласка, чи проводяться(-лись) викладачами заняття у режимі відеозв'язку під час переходу у режим дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із COVID-19?

(у % до опитаних респондентів)

- Так, постійно проводяться(-лись)
- Ні, не проводяться(-лись)



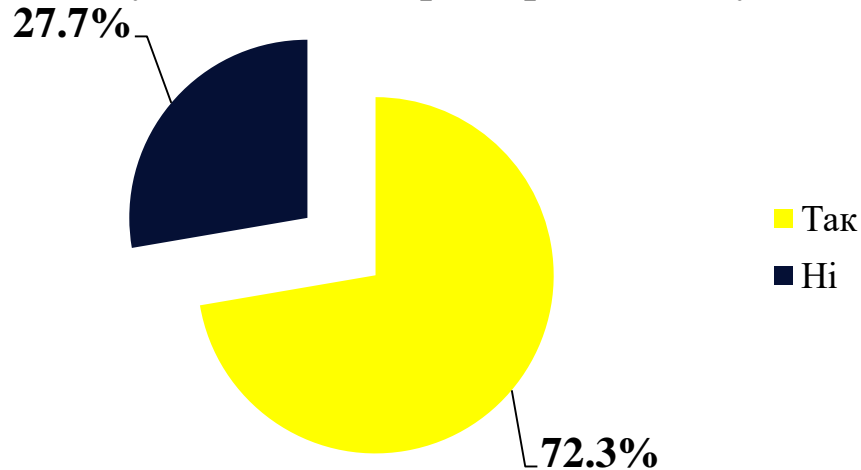
З якими проблемами Ви зіткнулися під час дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із COVID-19?

(у % до опитаних респондентів)



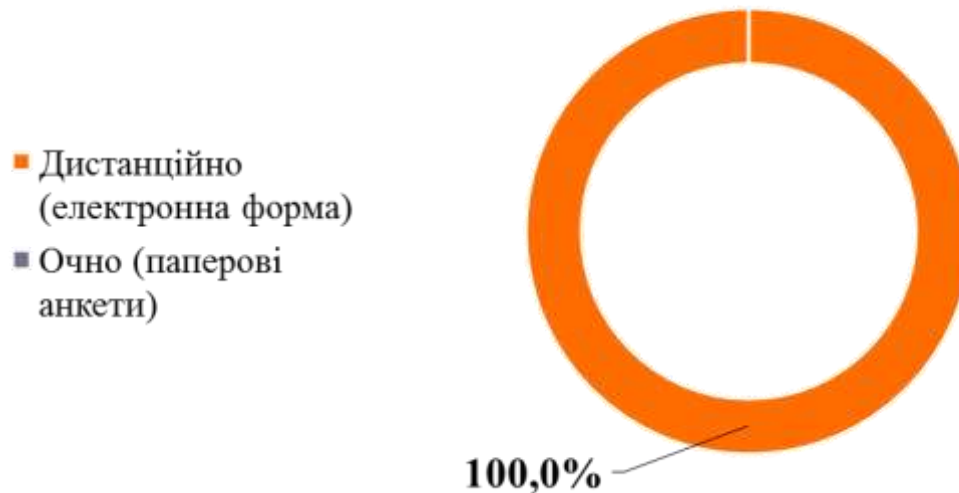
Укажіть, будь-ласка, чи брали раніше Ви участь в опитуваннях щодо якості ОНП та освітнього процесу?

(у % до опитаних респондентів)



Укажіть, будь-ласка, у якій формі здійснювалось опитування*?

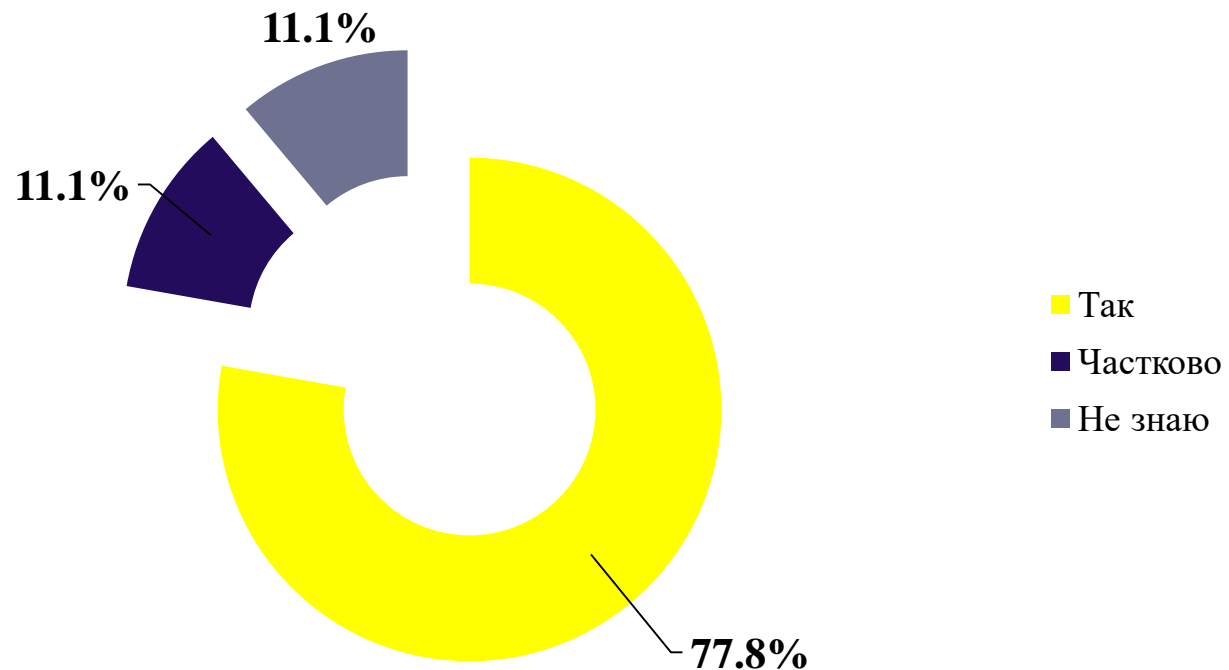
(у % до опитаних респондентів)



*аналізувалися відповіді лише тих здобувачів, які брали раніше участь в опитуваннях

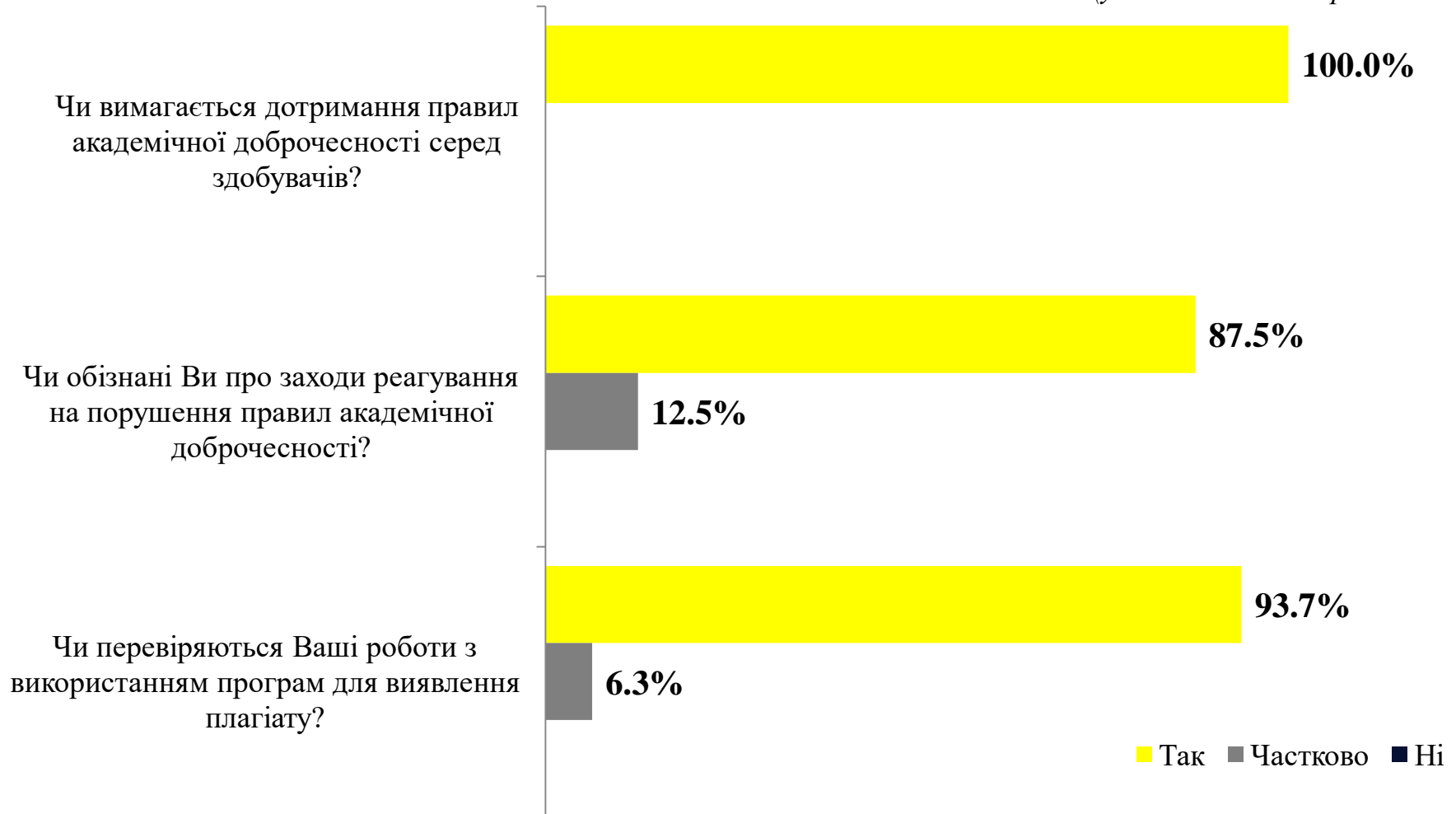
Чи враховувалися результати опитування для удосконалення організації освітнього процесу*?

(у % до опитаних респондентів)

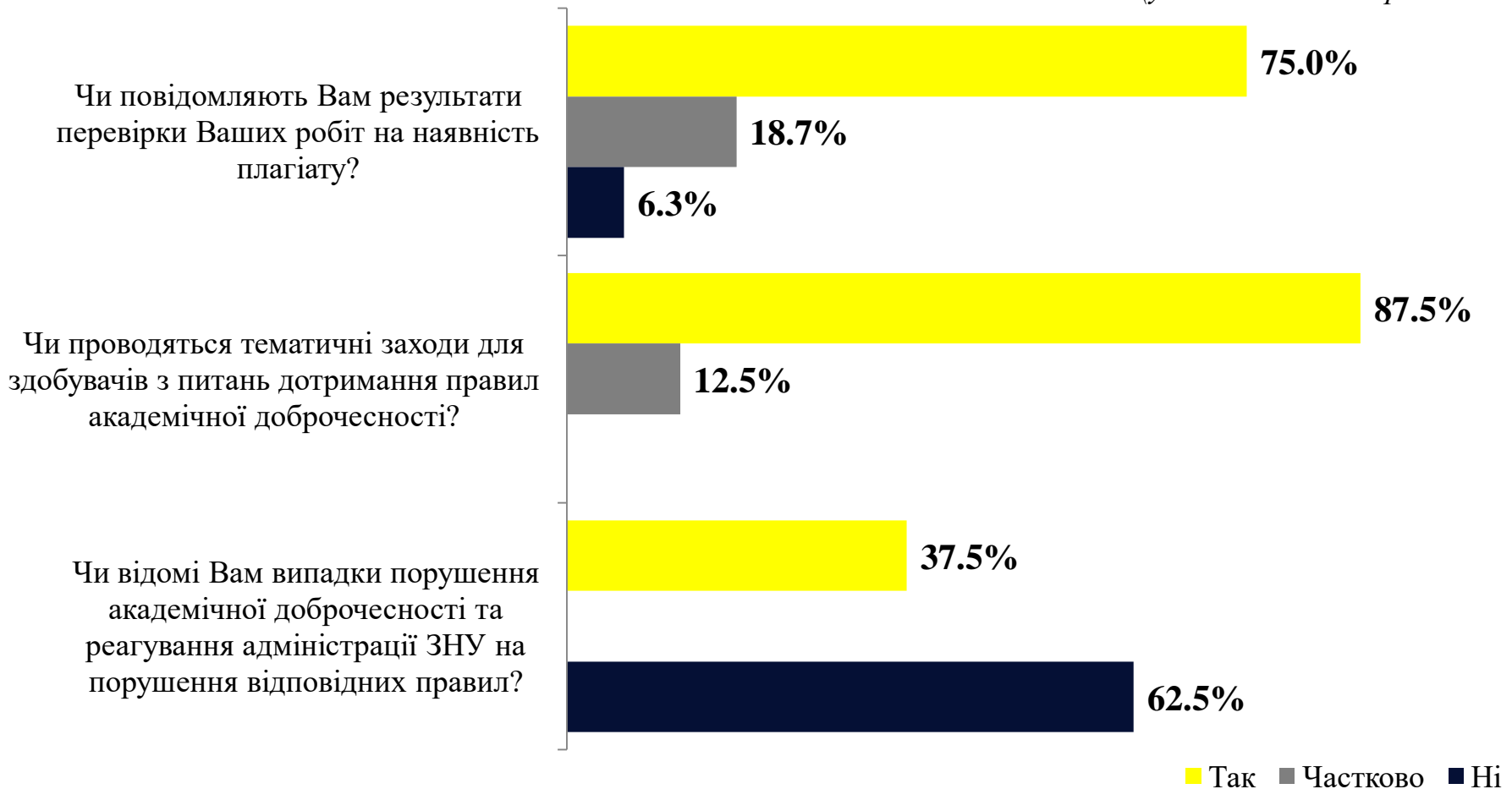


*аналізувалися відповіді лише тих здобувачів, які брали раніше участь в опитуваннях

Будь-ласка, дайте відповідь на питання:
(у % до опитаних респондентів)



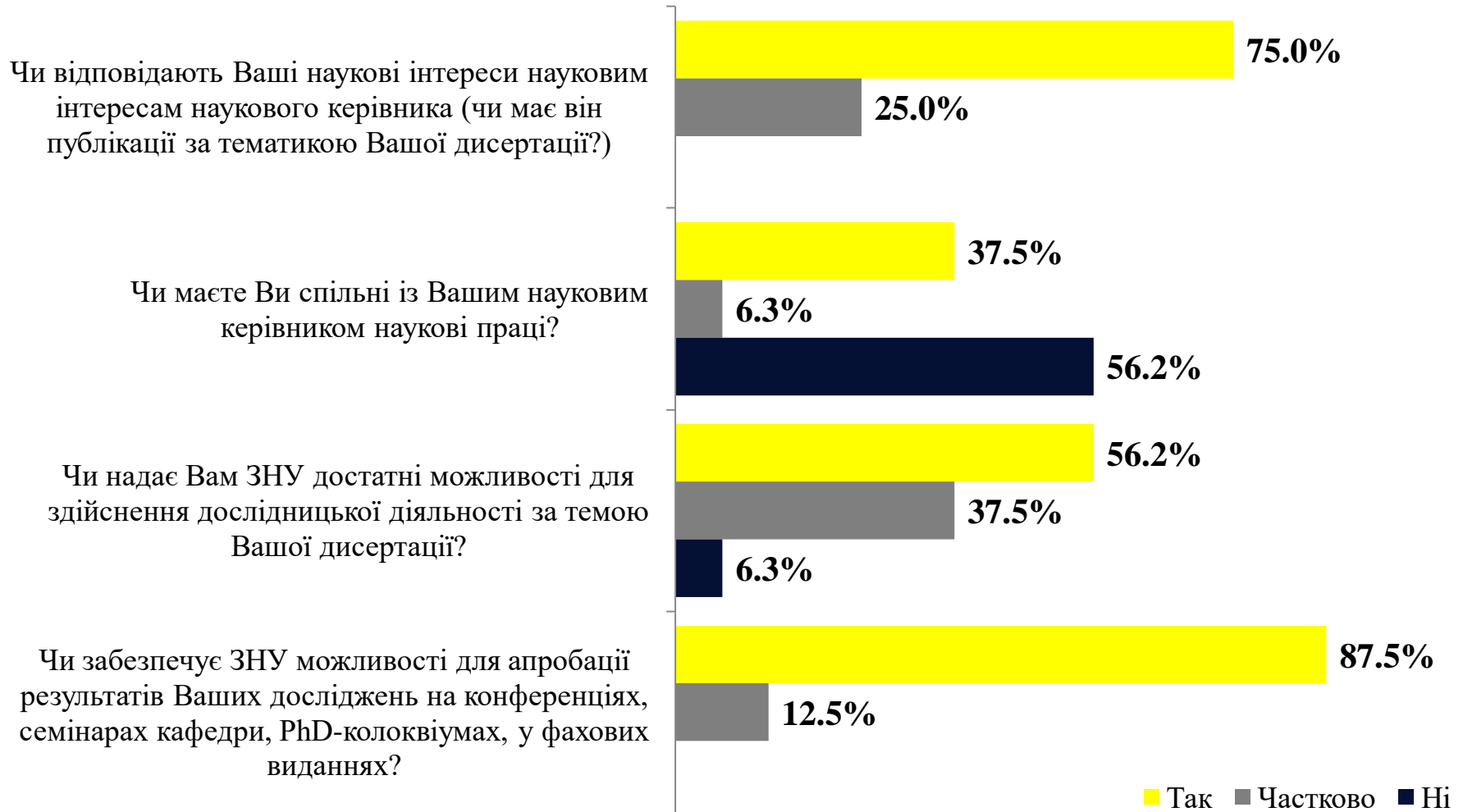
Будь-ласка, дайте відповідь на питання:
(у % до опитаних респондентів)



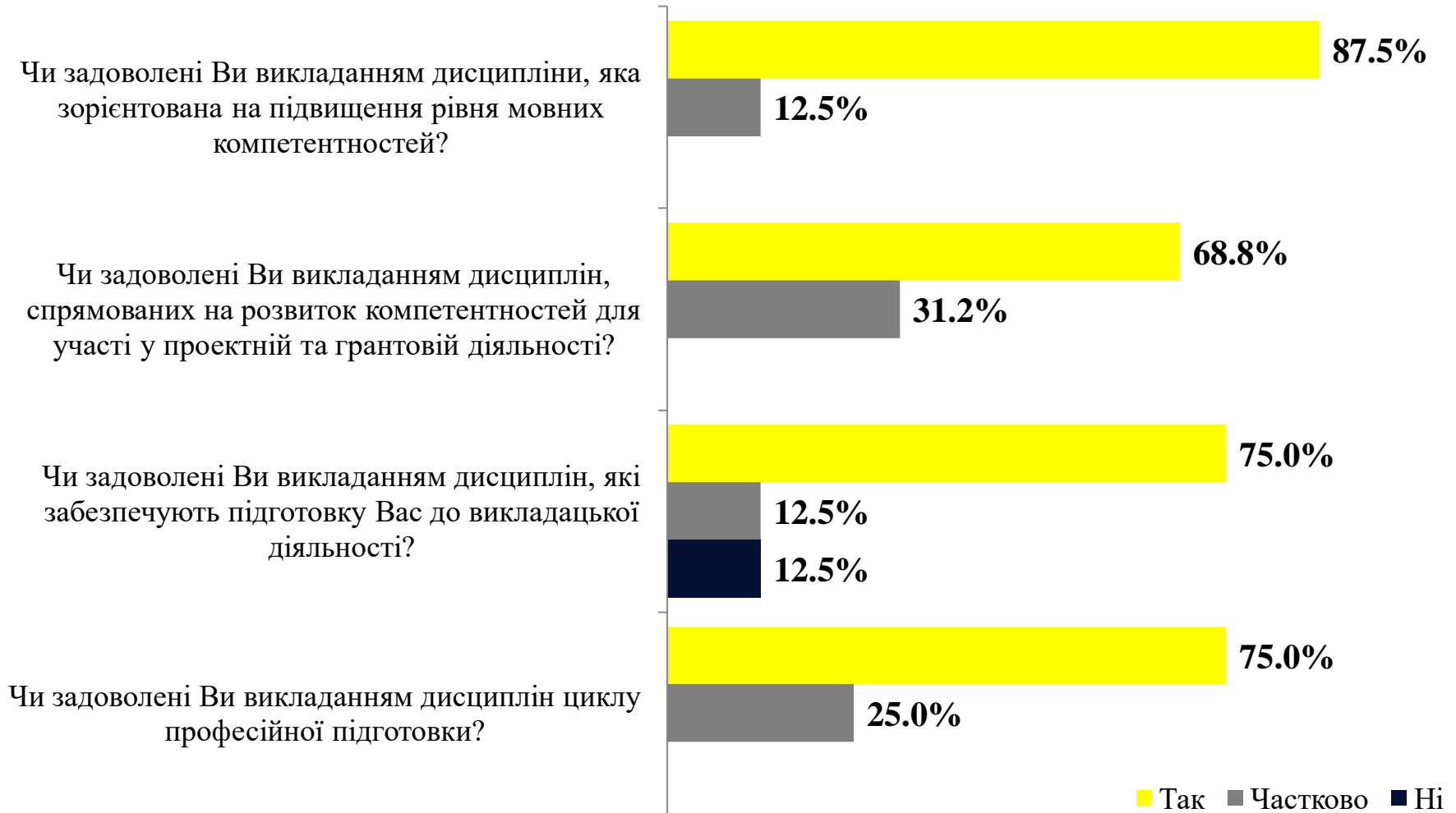
Будь-ласка, дайте відповідь на питання:
(у % до опитаних респондентів)



Будь-ласка, дайте відповідь на питання:
(у % до опитаних респондентів)



Будь-ласка, дайте відповідь на питання:
(у % до опитаних респондентів)



Які переваги, на Ваш погляд, має освітньо-наукова програма, за якою Ви навчаєтеся?

(відкрите запитання, кількість згадувань)

В мене є можливості для набуття нових фахових компетентностей та "м'яких навичок". На високому рівні здійснюється викладання англійської мови	1
Відкритість, зацікавленість та доступність у викладі матеріалу	1
Вона є всебічно орієнтована	1
Вона новітня та цікава	1
Змістовна	1
Наближення до стандартів світової наукової спільноти	1
Надає можливість відкрито проаналізувати прогалини у своїх навичках і знаннях та вдосконалити та заповнити їх. Ефективна програма з отримання навичок створення та реалізації проектної діяльності	1
Надається можливість для розвитку власного творчого потенціалу та впровадження власних ідей в освітній процес	1
ОНП не містить зайвих дисциплін, а тільки необхідні для проведення наукового дослідження	1

Які переваги, на Ваш погляд, має освітньо-наукова програма, за якою Ви навчаєтеся?

Продовження таблиці

(відкрите запитання, кількість згадувань)

ОНП дозволяє здобути численні практичні навички, необхідні досліднику та молодому вченому. При цьому, приділена увага розвитку skills soft навичок. На мою думку, безсумнівно сильною стороною виступає спрямованість ОНП на покращення дослідницьких навичок здобувачів під час підготовки	1
Перевагою ОНП "Історія та археологія" є те, що вона готує не лише якісних педагогів, а також дозволяє в майбутньому побудувати кар'єру в журналістиці та на посадах в державних структурах. ОНП формує чудові лідерські навички та актуальні на 21 століття компетенції	1
Предмети для покращення написання дисертації (по "технічних" аспектам її прийому, захисту чи по темах дотичним до теми (для предметів історичної спеціалізації))	1
Сильна мовна підготовка (можливість підготуватись до міжнародних іспитів та отримати сертифікат про володіння англійською на рівні B2+), підготовка аспірантів до міжнародної наукової діяльності	1
Широкі можливості для наукової діяльності та інформативність предметів, пов'язаних з історичним профілем	1

**Які недоліки, на Ваш погляд, має освітньо-наукова програма,
за якою Ви навчаєтеся?**

(відкрите запитання, кількість згадувань)

Більше дисциплін потрібно по профілю	2
Мало часу приділено дисципліні "Академічне письмо"	1
Не можу назвати це суттєвим недоліком, однак можна покращити баланс між дисциплінами загального циклу та безпосередньо історичними дисциплінами (маю на увазі порядок вивчення за семестрами)	1
Фахові дисципліни читаються на другому курсі навчання, хоча це могло би бути доречним з першого курсу	1
Важко відповісти	1
На мою думку їх немає; жодних; відсутні	6

Які Ви маєте побажання щодо покращення освітньої програми, за якою Ви навчаєтесь?

(відкрите запитання, кількість згадувань)

Більше дисциплін потрібно по профілю	1
Більше практичних кейсів, менше загальної теорії, більш чуйний підхід до диференціації аспірантів за спеціальностями та віковим цензом	1
Виправлення недоліків	1
Збалансувати порядок вивчення дисциплін, безпосередньо історичні дисципліни трохи раніше за розкладом, прикладні практичні (дослідницька діяльність) також у перші семестри	1
Збільшити часові межі навчання	1
На мій погляд, фахових дисциплін має бути більше, ніж дисциплін загального циклу	1
Перенесення час занять на першу половину дня, більша кількість предметів, пов'язаних саме з освітньо-науковою програмою, краще інформування студентів щодо навчального процесу та новин, пов'язаних з науковою діяльністю (конференції, наукові заходи та ін.)	1
Побажанням до покращення ОНП "історія та археологія" є розробка в подальшому механізми до залучення студентів/аспірантів, що навчаються за даною ОНП, до археологічних експедицій за кордоном, аби ознайомлюватись з цим процесом не лише в Україні, а й в інших регіонах світу (хоча б Європи), щоб мати наглядну уяву про особливості археологічних експедицій в Європі, тощо. І брати в них безпосередню участь. Це допоможе підвищити кваліфікаційний рівень як і вітчизняних археологів, підвищити рівень престижу українських університетів, що беруть участь в таких програмах, так і мати приклади для вдосконалення археології в Україні	1
Приділяти більшу увагу інформуванню аспірантів про міжнародні грантові можливості та програми академічної мобільності	1

Які Ви маєте побажання щодо покращення освітньої програми, за якою Ви навчаєтесь?

(відкрите запитання, кількість згадувань)

Продовження таблиці

Навчання виявилось дуже комфортним та якісним. Не маю рекомендацій	1
Програма є досконалою	1
Продовжувати надалі тримати курс на вдосконалення навчального процесу в ЗНУ	1
Продовжуйте у тому ж дусі	1
Так тримати!	1
Відсутні	2

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Варто активно залучати здобувачів до процесу внутрішнього забезпечення якості освіти, наприклад, у вигляді консультацій, співбесід, фокус-груп, зустрічей з гарантом, участі в опитуваннях тощо. За можливості, при перегляді чи оновленні ОНП, взяти до уваги побажання і пропозиції здобувачів щодо її покращення.

Необхідно звернути увагу на ступінь поінформованості здобувачів та підвищити його за такими напрямками:

- про порядок та процедуру перегляду результатів оцінювання, або ж апеляції;
- про можливості отримання здобувачами соціальної підтримки в ЗНУ;
- про можливість отримання психологічної допомоги;
- про можливості організаційної, методичної, консультативної підтримки від ЗНУ при підготовці до участі у закордонних наукових заходах та програмах міжнародної академічної мобільності;
- про можливості, що надає ЗНУ для здійснення дослідницької діяльності за темою дисертації та можливості для апробації результатів досліджень на конференціях, семінарах кафедри, PhD-колоквіумах, фахових виданнях.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Щодо академічної доброчесності важливим є інформування здобувачів про локальні документи з дотримання правил академічної доброчесності та заходи реагування на їх порушення. Також варто активно залучати їх до участі в тематичних заходах на факультеті з питань дотримання правил академічної доброчесності.

Варто посилити співпрацю зі здобувачами в напрямку залучення до: реалізації наукових проєктів кафедр, факультету спільно із викладачами на освітньо-науковій програмі; участі у закордонних наукових заходах, програмах міжнародної академічної мобільності; спільних публікацій з науковим керівником.

Серед проблем, що виникають під час дистанційного навчання в межах ОНП, респонденти відзначили також: проблеми з організацією часу для виконання поточних завдань з різних дисциплін та погіршення мотивації до навчання, тож можна порекомендувати додатково провести заходи інформаційно-роз'яснювального характеру щодо самоорганізації та тайм-менеджменту.